

Yabancıların işlem hacmindeki payı 12 ayda yarı yarıya düştü

Borsanın yüzde 78 değer kazandığı, toplam işlem hacminin ise üçte bir arttığı 2008 Eylül-2009 Eylül döneminde yabancıların işlem hacmindeki payı yüzde 14,2'ye geriledi. Aynı dönemde aracılar 41 şubenin de kapısına kilit vurdu.

Hisse senedi işlem hacmindeki yüzde 31'lik artışa karşın, komisyon geliri artışı yüzde 10'da kalan aracı kurumlar, yılın ilk 9 ayında yerli yatırımcılara daha çok hizmet verdi. Yabancı yatırımcıların hisse senedi sahipliğinde bir önceki yılbaşına göre önemli bir değişiklik gerçekleşmezken, yurtdışı yatırımcılar ise sermaye piyasasına yöneldi. Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği'nin (TSPAKB) raporuna göre, 2008 Eylül'den itibaren yaygınlaşan global krizin aracı kurum faaliyetleri üzerindeki olumsuz etkileri azaldı, sektör toparlanma sürecine girdi.

Eylül sonu itibarıyla endeksin yüzde 78 değer kazandığı İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'ndaki (İMKB) bu yükseliş işlem hacmine de yansdı. Aracı kurumlar, yılın ilk dokuz ayında 681 milyar TL ile 2008'in aynı dönemine göre yüzde 31 daha fazla işlem gerçekleştiren, bundan da aslan payını yerli yatırımcı aldı. Yabancı yatırımcıların işlem hacmindeki payı 2008'in ilk dokuz aylık dönemine göre yüzde 47 dü-

şüş gösterirken, 2008'de işlemlerin yüzde 72'sini oluşturan yerli yatırımcıların payı, yüzde 86'ya çıktı.

Yurtdışı pazarlamada düşüş

Bu grupta en önemli kategori olan yerli bireysel yatırımcıların payı, 12 puan artarak yüzde 68'e ulaştı. Yatırım fonları, yatırım ortaklıkları, sigorta şirketleri ve varlık yönetim şirketleri gibi kurumları kapsayan yerli kurumsal yatırımcıların hacmi, ağırlıklı olarak bir aracı kurumun işlemleri sonucunda yüzde 90 arttı ve toplamdaki payı da 3 puan yükselterek yüzde 9 oldu.

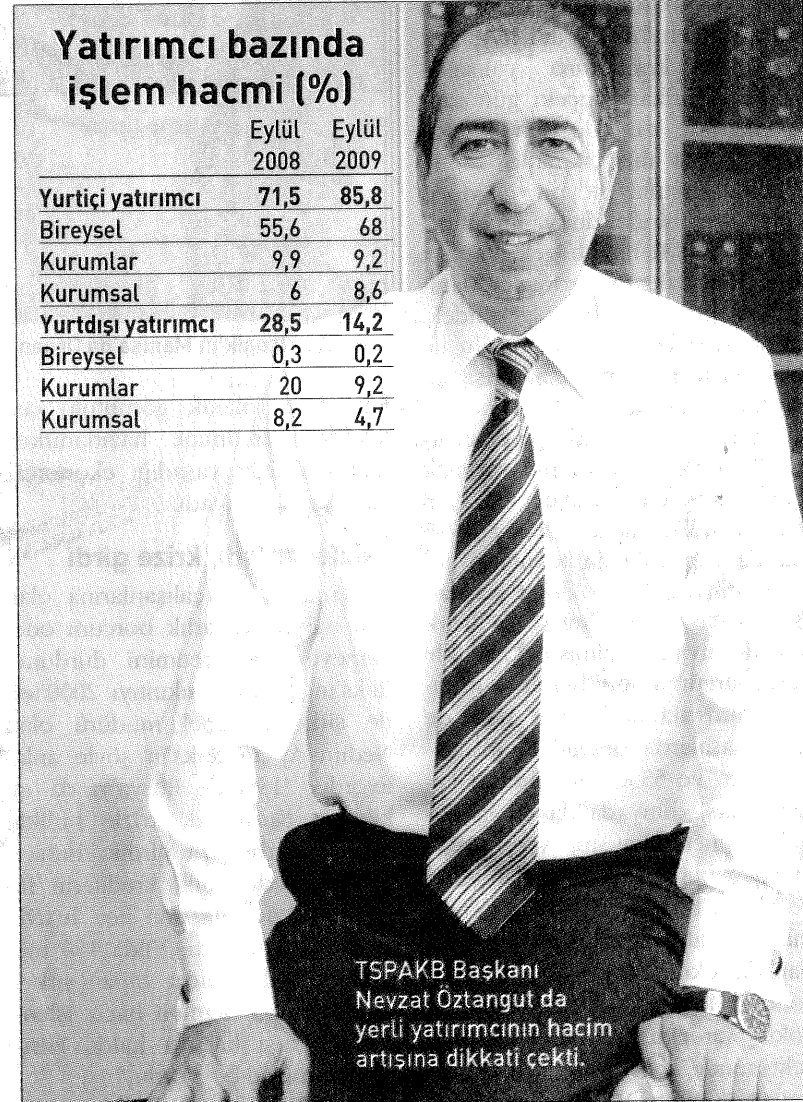
Aracı kurumlarda ilk dokuz ay sonunda yurtdışı pazarlama dışındaki bütün bölümlerden yapılan işlemlerin nominal olarak arttığı görülüyor. En fazla artışın yaşandığı yurtdışı pazarlama departmanının payı yüzde 30 olurken, ardından en yüksek işlem hacmi artışı yakalayan acenteler, toplamdaki paylarını yüzde 19'a çıkartarak ikinci sıraya yerleşti. Yabancı yatırımcı işlemlerinin gerçekleştiği yurtdışı pazarlama departmanının

payı yarı yarıya azalarak yüzde 14'e geriledi. Vadeli işlemlerde ise hacim yüzde 41 artışla 420 milyar liraya çıkarken, bu işlemlerden elde edilen komisyonlar yüzde 8 azaldı. Yılın ilk 9 ayında toplam VOB işlemleri 2008'in aynı dönemine göre yaklaşık 1.5 kat artarak 478 milyar TL oldu. Diğer önemli gelişme, internet üzerinden yapılan işlem hacmindeki artış. Bu kanalın toplamdaki payı 4 puan artarak yüzde 14'e yükseldi.

Eylül sonu itibarıyla aktif toplamı 5 milyar lirayı aşan aracı kurumların konsolide net komisyon gelirleri ise yüzde 6 artarak 417 milyon TL'ye ulaştı. Özellikle menkul kıymet alım-satımından elde edilen kârın etkisiyle sektörün net dönem kârı iki kata yakın artarak 247 milyon TL'ye çıkarken, hisse senedi işlem hacmindeki artış komisyon gelirlerine aynı oranda yansımada. Aracı kurumların hisse senedindeki komisyon gelirleri yüzde 10 artarak 330 milyon liraya çıktı. Aracı kurumların eylül sonu itibarıyla şube sayısı 41, irtibat bürosu ise 11 adet azaldı.

Yatırımcı bazında işlem hacmi (%)

	Eylül 2008	Eylül 2009
Yurtiçi yatırımcı	71,5	85,8
Bireysel	55,6	68
Kurumlar	9,9	9,2
Kurumsal	6	8,6
Yurtdışı yatırımcı	28,5	14,2
Bireysel	0,3	0,2
Kurumlar	20	9,2
Kurumsal	8,2	4,7

TSPAKB Başkanı Nevzat Öztangut da yerli yatırımcının hacim artışına dikkati çekti.